

HISTORISK TILBAKEBLIKK PÅ KLØFTA KULTURSTI

Treffet med «Historisk tilbakeblikk på Kløfta kultursti» var ved Øyvind Larssen. Han hadde samlet dokumenter og bilder fra hele prosessen rundt det å få i stand og bygge en kultursti.

Han viste først fram en miniatyr av symbolet for Kløfta kultursti. Det ble tillyst en konkurranse og vinnerymbalet ble laget av smeden på Kløfta og står ved kulturstien. Symbolet viser de 4 stiene som krysser hverandre og et hjul. Veiene nord-sør, øst-vest møttes ved Tangen veikryss og den gamle steinkirken. Kirken ble innviet i 1190 og antakeligvis tatt av et leirskred rundt 1490. Den dag i dag kan man visstnok se raskantene på begge sider nedenfor garden Løken.

Denne kirken ble et viktig knutepunkt for ferdselsveiene på Romerike. Kirken ble liggende på en høyde nesten i et veikryss som seinere ble kalt Tangen. Fra Gjerdrum i vest over Olstadkorset kom Syslerveien (oppkalt etter elva Sysla), fra sør over Kløfta i retning mot øst kom den veien som på 1700-tallet fikk navnet Den Vingerske Kongevei og gikk helt til Gardarike i Russland og her krysset også i flere hundre år hovedferdselsåren sørfra forbi garden Hillern og videre nordover til Opplandene. Ved dette sentrale veikrysset ble Ullinshof kirke bygget.

Kari Eriksen skrev om Den Vingerske Kongevei i avisene og satte dermed snøballen i gang. Arbeidet med etableringen av en kultursti begynte.

Prosjektbeskrivelsen nevner bl.a. målsettingen om å ivareta og formidle lokalhistorie for området. Stien vil i størst mulig grad følge de opprinnelige ferdselsårene som gikk forbi gamle Ullinshof kirke. Disse gamle ferdselsårene har stor kulturhistorisk betydning og det er viktig at kunnskapen om dem ivaretas.

Dessuten nevnes identitetsbygging, helsefremmende arbeid, kunnskapsformidling, attraksjonsverdi og brukere. Det ble lagt opp til at stien skal være tilgjengelig for barnehager og skoler, bevegelseshemmede (i en del av stien) og at det skal være skiløype der om vinteren.

Øyvind Larssen fortalte også hvor de verneverdige veistrekningene i Ullensaker er: Galgehaugen – Ullensaker kirke, Ullensaker kirke – Lautenbakken – Borgen, Borgen – Lund – Lund skole. De 2 første traséene var enten gjengrodd eller pløyd opp mens den siste traséen fortsatt er i bruk. Den Vingerske Kongevei ble brukt av ungdommen i første halvdel av 1900-tallet fra Borgen til Kløfta da den var raskere og kortere.

Ansatte i Statens vegvesen ble involvert fordi de hadde kunnskap om hvor Den Vingerske Kongevei i sin tid gikk.

I dag går deler av Pilgrimsleden i Kløfta kultursti. Den går fra Ullensaker kirke til Lautenbakken. Dette er strekningen av Kløfta kultursti som er rehabilitert, men også flyttet litt på av hensyn til grunneiere og dyrkbar mark.

Kulturstikomiteén besto av: 3 medlemmer fra Kløfta Vel, 1 medlem fra Ullensaker Historielag, 2 medlemmer fra Børge-Borgere - Kari Eriksen og Øyvind Larssen samt 1 representant fra grunnskolene i Ullensaker. Leder for kulturstikomiteén var Finn Tybring-Petersen.

I tillegg var andre ressurspersoner med i et kontaktnettverk: John Gystad, Gunnar Tveit fra Statens Vegvesen og Bjørg Vikne Dæhlie.

Lokaliseringen av stien ble vedtatt å i størst størst mulig grad følge de opprinnelige ferdselsårene som gikk forbi gamle Ullinshof kirke, Syslerveien og Den Thronhjemske Kongevei. Stien starter ved Olstadkorset og går over Olstadmoen videre mot Hauger og Ullensaker kirke.

Den stiplede stripa på kartet viser dagens rehabiliterte kultursti, men den heltrukne linja viser den opprinnelige kongeveien.

Fra Ullensaker kirke ligger stien i en runde via Tangenjordet, Lauten Nordre og innom Wergelandsøya nederst i prestegårdshagen før man går tilbake til Ullensaker kirke.

Budsjettet var opprinnelig på 1,7 mill. kroner.

Kløfta kultursti ble etablert takket være enorme mengder med dugnadsarbeid fra alle involverte instanser og personer. Dette gjelder bl.a. Statens Vegvesen som aldri sendte faktura for arbeidet med brua over Hynnebekken og Anton Furuseth som stablet steiner ved brustedet. Fremdeles vedlikeholdes stien av frivillige.

Hynnebekken brusted ligger nedenfor Lautenbakken. Tangen kulvert og brusted ligger i enden av Tangenjordet. Under arbeidet med den nye brua over Hynnebekken, ble det funnet brurester fra ca. 1650.